

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Милена Ивова Илиева

Педагогически факултет-Тракийски университет, гр. Стара Загора

Относно: придобиване на образователната и научна степен “доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“, на **тема:** „Формиране на социална компетентност чрез българския фолклор 1.-4 клас“, представена от **Жана Пламенова Колева**, редовен докторант в катедра „Педагогически и социални науки“ на Педагогически факултет- Тракийски университет, град Стара Загора с **научен ръководител:** проф. д-р Румяна Неминска, д.н и **научен консултант** доц. д-р Милен Димитров.

1. Общо представяне на процедурата и дисертацията

Настоящото становище е изготвено на основание заповед № 3059 от 12.07.2024 г. на Ректора на Тракийски университет Стара Загора и решение на научното жури, в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилата за развитие на академичния състав на Тракийски университет, град Стара Загора.

Предложеният за становище дисертационен труд е структуриран във въведение, три глави, заключение и изводи, приноси на дисертационния труд, литература и приложения. Дисертационният труд съдържа 168 страници основен текст, а общият обем е 366 страници. Библиографията съдържа значителен масив от научна информация, която включва 117 литературни източници на български и английски език, и свидетелства за високата библиографска осведоменост на Жана Колева.

Структурата на представеното дисертационно изследване съответства напълно на изискванията за този вид научен труд и създава впечатление за обмислен подход към проблематиката. Цялостният текст съдържа всички необходими елементи на самостоятелно и оригинално изследване, при това оформено подредено и логически последователно.

2. Актуалност на тематиката

Въведението на дисертационния труд представя актуалността на темата и мотивите за разработването на изследването. Изборът на темата е обуслован от увеличаващата се значимост и устойчивост на проблема и както посочва докторантът

„през предходните години не са изследвани възможностите за формиране на социална компетентност чрез прилагане на технология за интегриране на българския фолклор в обучението“. Това очертава и вдъхновението на Жана Колева за изследователската ѝ работа- съвременните социални, културни и образователни тенденции, които могат да бъдат свързани с нарастващите очаквания и нужди на обществото за формиране на уверени и отговорни граждани.

3. Познаване на проблема

Дисертационният труд разглежда актуална и значима проблематика, свързана с формирането на социална компетентност чрез интеграция на учебно съдържание с елементи от българския фолклор между различни области в началното училище. В дисертацията се разработва педагогическа концепция, основана на задълбочен преглед и анализ на теоретични източници, както и на проведено експериментално изследване с анализ на получените резултати. По този начин представеното научно изследване има и приложен характер, като е структурирано в три основни раздела: теоретичен, концептуален и емпирично-резултативен.

В първата глава на дисертационното изследване авторът ни насочва към теоретичната основа на понятийния апарат. Разглеждат се задълбочено фолклорът като понятие, българският фолклор, социалната компетентност, включително и в контекста на нормативните документи, същността и спецификата на формиране на социална компетентност чрез интеграция на български фолклор в обучението, народното творчество в учебните програми и учебното съдържание в обучението 1.-4. клас, по български език и литература, по физическо възпитание и спорт, по човекът и обществото и човекът и природата, народното творчество в учебното съдържание по изобразителното изкуство, народното творчество в учебното съдържание по музика, както и възможностите за реализиране на процеса за формиране на социална компетентност чрез българския фолклор.

Както вече отбелязах, от подбора на библиографския апарат и начина на боравене с него, проличава доброто познаване на докторанта на литературата и научните постижения в изследователската област на дисертационния труд. Това дава основания на докторанта да систематизира критично и да обмисля съществуващите научни тези и да заема аргументирана позиция по всяка една от тях.

4. Методология на изследването

Методологията на изследването е представена във втората глава. Коректно са формулирани основните цели и задачи, подбрани са адекватни изследователски методи и средства, конкретизирани са критерии и показатели на изследването.

Целта на изследването е да се проучат възможностите за формиране на социални компетентности в процеса на интегриране на българския фолклор в различните учебни предмети от началното училище, както и да се разработи и апробира технология за формиране на тези компетентности в процеса на обучение.

Дисертационният труд старателно и логично представя методиката и организацията на изследването, анкета – „Въпросник на Айзенк“, провеждането на педагогическия експеримент и моделирането на ситуации, педагогическото наблюдение, експертна оценка, контент-анализ, критерии и показатели за оценяване на резултатите от изследването, както и интегративна технология за представяне на българския фолклор.

Обобщението на резултатите от експерименталното изследване са представени и обобщени в количествен и качествен аспект. За това са използвани таблици, онагледени със съответни на тях диаграми.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Стилът на изложението в дисертацията е научен и точен. Въз основа на анализа, оценката и синтеза на нови идеи, докторантът разширява съществуващите знания, насочвайки се към изследването на проблеми, чието решаване води до резултати, които могат да бъдат квалифицирани като принос в науката.

Докторантът е групирал приносите на своето изследване в две групи- с теоретико-методологичен и приноси с практико-приложен характер.

6. Автореферат

Авторефератът е разработен според изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на Тракийски университет, град Стара Загора и отразява коректно основните резултати, получени в дисертационното изследване.

7. Въпроси и препоръки:

Нямам никакви особени бележки, освен докторантът да продължава да работи чрез анализи, публикации и нови експерименти в тази интересна област.

Въпросът ми е: *Какви промени бихте направили вие в началното образование, за да може да се формира устойчива социална компетентност чрез българския фолклор?*

8. Заключение

Дисертационният труд съдържа научно-теоретични и приложни резултати, които представляват принос в педагогиката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

В контекста на разработваната дисертационна теза са представени шест публикации, посветени на конкретни въпроси, свързани с темата на докторската работа, издадени в периода от 2019 до 2024 година.

Дисертационният труд показва, че докторантката Жана Пламенова Колева притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по професионално направление 1.2. Педагогика, като демонстрира много добри изследователски качества и умения за самостоятелно организиране и провеждане на задълбочено научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено в рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, поради което *предлагам* на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на Жана Пламенова Колева в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“.

18.08.2024 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Милена Ивова Илиева)